

Idrottens Skola i Göteborg AB

Org.nr: 5562035906

jorgen.frohm@vastsvenskagymnasiet.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Västsvenska Gymnasiet i Göteborg.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Idrottens skola i Göteborg AB att senast den **2023-01-09** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande garanterad undervisningstid samt utformandet av individuella studieplaner. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Idrottens skola i Göteborg AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Idrottens skola i Göteborg AB ska vidta följande åtgärder

Undervisning och lärande

Garanterad undervisningstid:

- Se till att utbildningen på samtliga introduktionsprogram bedrivs i en omfattning som motsvarar heltidsstudier, vilket innebär i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid), om inte eleven begär att den ska minskas och huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl (17 kap. 6 § skollagen; 4 kap. 22 § gymnasieförordningen [2010:2039]).

Introduktionsprogram

Individuella studieplaner och scheman:

- Se till att de individuella studieplaner som rektor beslutar om innehåller de val av kurser/ämnen som eleven har gjort och att de individuella studieplanerna på introduktionsprogrammen är individuellt utformade utifrån elevernas behov så att det tydligt framgår de ämnen, kurser, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevernas kunskapsutveckling som eleverna läser (16 kap. 25 §, 17 kap. 7 § skollagen; 1 kap. 7 § gymnasieförordningen).
- Se till att varje elev – för läsåret eller för kortare tid – har ett schema som innehåller uppgifter om elevens samtliga undervisningspass och lärare. Rektorn ska inkomma med scheman och individuella studieplaner för minst tio elever i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap 4 § gymnasieförordningen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser grundläggande förutsättningar för utbildningen samt arbetsplatsförlagt lärande.

Om ärendet

Utifrån uppgift från Skolinspektionens enhet för ekonomisk granskning våren 2022 har Skolinspektionen inlett en tillsyn av Västsvenska gymnasiet i Göteborg.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Västsvenska gymnasiet följer gällande bestämmelser inom områdena: undervisning och lärande, arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram samt grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Vidare genomförs parallellt en utredning av huvudmannens förutsättningar och ansvarstagande genom en ägar- och ledningsprövning och prövning av ekonomiska förutsättningar (diarienummer 2022:4596). Detta sker emellertid inom ramen för ett separat ärende.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn samt lektionsobservationer den 11 och 12 maj 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat individuella studieplaner, klassscheman, individuella scheman, huvudmannens plan för utbildning, årshjul, och skolenkäten. Skolinspektionen har vidare granskat skolans samtliga gemensamma klassscheman samt ett urval individuella scheman och individuella studieplaner för 33 elever som upprättats under läsåret 2021/2022. Granskningen gäller cirka 130 elever som läser introduktionsprogram och nationella program vid Västsvenska gymnasiet i Göteborgs kommun.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning och lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid en sammanräkning av den undervisningstid som är utlagd på de elevscheman som inkommit framgår att ingen av eleverna når upp till den garanterade undervisningstiden på minst 23 timmars undervisningstid i genomsnitt i veckan. Den elev, som enligt de individuella scheman som Skolinspektionen tagit del av, med lägst antal undervisningstimmar utlagda på schemat har 12 timmar undervisningstid, eleven med högst antal har 20 timmar utlagt. Medelantalet timmar som är utlagda i elevernas individuella scheman är 16,29 timmar. Av de individuella studieplanerna framgår inte heller att någon elev har begärt minskad omfattning eller att huvudmannen har bedömt att det finns särskilda skäl för detta.

Den utlagda undervisningstiden intygas i intervju med eleverna som bekräftar att uppvisade scheman som Skolinspektionen tagit del av stämmer och att de har ungefär tre till fyra lektioner per dag. Eleverna säger dock att det även finns frivilliga stödtimmar att tillgå och att lärare lägger in extrapass vissa veckodagar.

Lärare uppger i intervju att eleverna, utöver den schemalagda undervisningen, har ett visst antal frivilliga stödtimmar i veckan, men att dessa inte är utlagda i individuella scheman eller studieplaner. En lärare nämner att när de räknar på undervisningstiden så ligger de rätt. Några elever uppges till och med ha mer lektionstid än den garanterade undervisningstiden även om det inte framgår av dokumentationen. En annan lärare berättar att viss undervisningstid inte syns på schemat, men att det ges där det finns behov för eleverna. Innan lektionerna på schemat startar finns det möjlighet till att få stöd, likaså under raster och efter dagens slut. Vissa elever uppges ha fått sju timmars extra undervisningstid i veckan under perioder. Skolans obehöriga elever uppges ha schemat som en gemensam grund och därutöver ges mer undervisning för de elever som behöver extra hjälp. Både elever och lärare uppger att de genomför studiebesök som räknas in i den garanterade undervisningstiden, men att det inte framgår av deras scheman.

Rektor beskriver i intervju att de inte har haft fokus på den garanterade undervisningstiden utan i stället har gått på vad som är beskrivet i kursplanerna kring centralt innehåll och vad de enskilda eleverna har för behov. En stor utmaning är exempelvis elevernas förkunskaper i matematik. Rektor menar att det är en avvägning mellan att säkerställa den garanterade undervisningstiden och att möta elevernas olika enskilda behov. Rektorn uppger vidare att det är lite synd att scheman inte visar den undervisningstid som eleverna får.

Rättslig reglering

Av 17 kap. 6 § skollagen framgår det att utbildningen på introduktionsprogram bedrivs i en omfattning som motsvarar heltidsstudier, vilket innebär i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid).

Av 4 kap. 22 § gymnasieförordningen framgår att för nationella program i gymnasieskolan och för nationella och individuella program i gymnasiesärskolan beslutar huvudmannen om antalet undervisningstimmar för varje kurs, varje ämnesområde, gymnasiearbetet och gymnasiesärskolearbetet samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren. För varje elev på introduktionsprogram i gymnasieskolan beslutar rektorn om hur undervisningstiden ska fördelas på kurser, grundskoleämnen, praktik och annat som kan ingå i elevens individuella studieplan. Huvudmannen ska redovisa hur eleven har fått sin garanterade undervisningstid.

I förarbetena till skollagen anges att möjligheten att göra undantag från den minsta garanterade undervisningstiden är begränsade, eftersom tiden för lärande, tillsammans med kvaliteten på undervisningen, är en av de viktigaste faktorerna för elevers målpuppfyllelse. Skälen för undantagen bör vara hänförliga till elevens behov. Undantag ska bara kunna göras för en elev som begär det om det finns särskilda skäl. Exempel på sådana skäl kan vara att en elev genomgår en medicinsk behandling, har en neuropsykiatrisk problematik eller funktionsnedsättning som gör att eleven har svårigheter att vistas i skolmiljön på heltid eller behöver långa raster mellan lektionerna. Regeringen anser att flera andra stödåtgärder först bör ha prövats innan huvudmannen fattar beslut om minskad undervisningstid av sådana skäl. I vissa fall kan det dock vara uppenbart att undervisningstiden behöver minskas t.ex. på grund av en genomgripande medicinsk behandling (prop. 2017/18:183, s. 94).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna som går ett introduktionsprogram vid skolenheten inte får den garanterade lägsta undervisningstiden om i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan.

I de scheman som Skolinspektionen tagit del av varierar undervisningstiden mellan 12 och 20 timmar. Att detta stämmer med den undervisning som ges bekräftas av intervjuer med elever. Det framgår inte att huvudmannen har tagit ställning till om det föreligger särskilda skäl för att undervisningstiden ska minskas. Visserligen framgår i intervjuer med lärare, elever och rektor att elever kan erbjudas flera

stödtimmar per vecka, samt att viss undervisning förläggs under studiebesök, men att detta inte är utlagt på elevernas individuella scheman. Huvudmannen och ansvarig rektor ska kontinuerligt ta ställning till om stödtimmar och andra moment utgör undervisning och ingå i den garanterade undervisningstiden eller om momenten är en del av utbildningen. Skolinspektionen bedömer att även om det anges att studiebesök samt frivilligt individuellt stöd som eleverna erbjuds är undervisning framgår inget annat än att eleverna, utifrån inkommen dokumentation, inte får sin garanterade undervisningstid.

Introduktionsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av ett trettiotal individuella studieplaner för elever som läser såväl på introduktionsprogram som på nationella program. Det finns i de individuella studieplanerna flera oklarheter och avvikelser såväl i förhållande till regleringen för individuella studieplaner som i förhållande till elevernas individuella scheman. Vid jämförelse av schema och individuella studieplaner så framgår det av Skolinspektionens utredning att dessa inte alltid stämmer överens.

I några av elevernas scheman finns till exempel ämnet SO utlagt, men i studieplanerna angivet som samhällskunskap 1a1. För en elev som läser introduktionsprogrammet individuellt alternativ finns historia grundskola samt religion grundskola angivna som pågående ämnen i den individuella studieplanen. Dessa har startdatum 2019-08-19 och slutdatum 2020-06-06. Ämnena är inte markerade som avslutade eller betygssatta. På elevens schema finns inte dessa ämnen med. Däremot är samhällskunskap grundskola angivet som pågående ämne i elevens studieplan samt utlagt på schemat med samma start- och slutdatum som geografi och religion. Ämnena matematik grundskola samt svenska som andraspråk grundskola har enligt elevens individuella studieplan startdatum 2019-08-19 och slutdatum 2021-06-06, men står ännu inte som avslutade eller betygssatta. Den ovan beskrivna eleven har endast tolv timmars undervisningstid i veckan utlagd på schemat som gäller vårterminen 2022.

Andra exempel är att det för det stora flertalet elever inte tydligt framgår av de individuella studieplanerna när ämnen eller kurser börjar eller slutar. Flera kurser har startdatum när eleven börjar på skolan och slutdatum tre år senare.

För exempelvis en elev på programmet, som i studieplanen benämns som Yrkesintroduktion, El- och energiprogrammet 0 poäng, har idrott och hälsa grundskola samma startdatum som gymnasiekursen idrott och hälsa 1. Dock är idrott och hälsa grundskola betygssatt drygt ett år senare (2020-08-26) än idrott och hälsa 1 (2019-06-05). Det är enligt benämningen på programmet oklart om eleven läser introduktionsprogram eller nationellt program. För samma elev startar matematik grundskola 2019-08-20 och har slutdatum 2022-06-22, tre år senare. Ämnet är dock betygssatt 2021-06-02, ett år innan angivet slutdatum. Gymnasiekursen matematik 1a har för eleven startdatum 2018-08-20 (ett år tidigare än matematik

grundskola) och slutdatum 2021-06-05. Betyget i kursen är satt 2022-06-05, ett år efter angivet slutdatum. Eleven har nått betyget F i både matematik grundskola och matematik 1a. På elevens schema för vårterminen 2022 finns det utlagt en lektion i veckan benämnd matematik upphämtning. Det framgår inte i den individuella studieplanen vad den lektionen innebär. Liknande förfarande förekommer för fler elever.

För en annan elev som läser el- och energiprogrammet, elteknik, årskurs 1 har kursen energiteknik i den individuella studieplanen angivet startdatum 2020-08-20 och slutdatum 2021-06-05. Betyget är satt ett år efter slutdatum; 2022-06-01. I samma elevs individuella schema är kursen EL-kunskap utlagt på sju lektionstimmar i veckan. Kursen står inte med i den individuella studieplanen och ingen kurs med den benämningen finns i den nationella programplanen för el- och energiprogrammet. Vidare i elevens schema är kursen matematik 2a utlagt på två lektionstimmar i veckan. Kursen står inte med i elevens individuella studieplan.

I ytterligare en elevs individuella schema, som också går på el- och energiprogrammet, elteknik årskurs 2, framgår att eleven läser kursen data & kommunikation samt kursen El, belysning och elkraft. I elevens individuella studieplan framkommer inte några kurser med de benämningarna och de finns inte med i Skolverkets programplan för el- och energiprogrammet.

Det framkommer också i Skolinspektionens utredning att det inte i någon individuell studieplan avseende elever på introduktionsprogrammen framgår om det finns andra insatser som är positiva för elevens kunskapsutveckling och som ingår i utbildningen.

Huvudmannen har uppgett att skolans målgrupp, där i stort sett alla är obehöriga för gymnasiet, behöver ofta mer stöd och en annorlunda approach i undervisningen. Detta gör schemaläggning och individuella studieplaner svårstyrda och ibland ofullständiga dokument. Vidare har grundskoleämnena ett korrekt startdatum i de individuella studieplanerna men att kurser – som startar och slutar specifika år – kan se ut att starta och sluta ett år tidigare än de i verkligheten pågick. Detta fel avser huvudmannen åtgärda så att de individuella studieplanerna stämmer.

Rättslig reglering

Av 16 kap. 25 § skollagen framgår att för varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

Av 17 kap. 7 § skollagen framgår att utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Utbildningsplanen ska innehålla uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

Av 1 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att en elevs individuella studieplan ska innehålla följande uppgifter:

- vilken studieväg eleven går på,
- de val av kurser eller ämnesområden som eleven har gjort,
- övriga kurser eller ämnesområden som ingår i elevens program,
- om eleven följer ett utökat program och i så fall vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet,
- om eleven följer ett reducerat program och i så fall i vilken omfattning samt om möjligt vilka kurser som har tagits bort,
- om eleven följer ett individuellt anpassat program och i så fall vilka kurser som har bytts ut,
- när det är aktuellt, elevens studier i grundskolans ämnen, och
- om eleven får fjärrundervisning och i så fall i vilken utsträckning.

Om eleven går ett introduktionsprogram i gymnasieskolan ska den individuella studieplanen dessutom innehålla uppgifter om

- utbildningens mål och längd,
- delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen, och
- när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen inriktas mot.

I förarbetena till skollagen anges att den individuella studieplanen ska utformas utifrån huvudmannens plan för utbildning och med utgångspunkt i elevens behov, förutsättningar och intressen. Den individuella studieplanen är således en mer preciserad beskrivning av syftet, längd och innehåll gällande den enskilda elevens utbildning. Eftersom introduktionsprogrammen saknar nationella examensmål behöver det vara tydligt för dessa elever vad utbildningen ska syfta till för att eleven ska få förutsättningar att nå målen för utbildningen. Målet med introduktionsprogrammen är att eleven så fort som möjligt uppnår behörighet till ett nationellt program eller förbereds för arbetsmarknaden. Utbildningens längd ska därför anpassas till varje elevs behov så att eleven får förutsättningar att nå målet för sin utbildning. För den enskilda eleven innebär det att utbildningen kan vara två år, tre år eller kortare eller längre än så (prop. 2017/18:183 s. 96-98).

Skolinspektionens bedömning

Individuella studieplaner och scheman

Skolinspektionen bedömer att det finns omfattande brister i utformningen av utbildningen samt i de individuella studieplanerna för eleverna.

Ett flertal av de granskade individuella studieplanerna visar att elever läser ämnen/kurser som inte finns utlagda på elevernas scheman eller har ämnen/kurser utlagda på scheman som inte återfinns i de individuella studieplanerna.

Vidare framgår att tidsangivelser gällande ämnen och kurser inte alltid stämmer. Ett flertal studieplaner visar att utbildningen i ett grundskoleämne har passerats

utan att ämnet avslutats eller betygsatts samt att elever fortsätter att läsa ämnen som ska ha avslutats. I vissa fall framgår inget annat än att betyg enligt de individuella studieplanerna är satta ett år efter kursavslut. I flera fall stämmer det inte vad eleverna läser enligt deras individuella scheman jämfört med deras studieplaner. Det framgår inte heller tydligt om eleverna har några övriga insatser som ingår i utbildningen, vilket ska framgå av den individuella studieplanen. De individuella studieplanerna är inte utformade i enlighet med de krav som ställs. De är inte uppdaterade, är oklara och det framgår inte tydligt vad eleven läser och när kurser börjar och slutar. Skolinspektionens utredning visar även att det inte alltid framgår av de individuella studieplanerna vad som är målet med studierna.

Skolinspektionen bedömer att det i flera fall är oklart vilken utbildning eleven går. Bedömningen görs eftersom det inte tillräckligt klart framgår vilken utbildning eleverna får eller vilka ämnen eleverna läser. Detta är särskilt allvarligt för elever på introduktionsprogram då introduktionsprogram saknar en nationellt fastslagen programstruktur och examensmål, varför de individuella har en särskilt viktig funktion för att tydliggöra den enskilde elevens utbildning vad gäller mål, längd och innehåll.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Idrottens skola i Göteborg AB:s verksamhet vid Västsvenska gymnasiet uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid samt utformandet av elevernas individuella studieplaner. Det finns därför skäl att förelägga Idrottens skola i Göteborg AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Grundläggande förutsättningar för utbildningen samt arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Grundläggande förutsättningar för utbildningen

I Skolinspektionens intervjuer med elever och personal anser de sig ha ändamålsenliga lokaler. Elever påpekar dock att det hade varit bra om det funnits mer utrustning på skolan, exempelvis ett helt utrustat labb. Elever från yrkesprogrammen uppger att de har grundläggande utrustning i inriktningsämnena. Lärare uppger att de anser att de har ändamålsenliga lokaler, att de upplever att eleverna kan producera och har tillgång till maskiner. De berättar att de har stor frihet i att själva bestämma över kursinnehåll och val av läromedel och upplever att de har tillräckliga förutsättningar att till exempel köpa in material. Skolinspektionens observationer i

verksamheten visar att utrustning finns i den utsträckning som lärare och elever uppgett.

Lärare, elever och rektor uppger att samtliga professioner i elevhälsoteamet finns att tillgå.

Arbetsplatsförlagt lärande

I Skolinspektionens intervjuer med elever och personal framkommer att elever får arbetsplatsförlagt lärande i den omfattning som krävs. Eleverna är medvetna om att de ska ha minst 15 veckors praktik och de uppger sig överlag vara nöjda med det arbetsplatsförlagda lärandet. Lärare uppger att eleverna har minst 15 veckors praktik och att de upplever att det fungerar bra.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 25 § skollagen framgår att det ska finnas tillgång till elevhälsa för eleverna.

Av 2 kap 35 § skollagen framgår att en skolenhet ska ha tillgång till och använda ändamålsenlig utrustning och lokaler.

Av 16 kap. 16 § skollagen framgår att yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Idrottens skola i Göteborg AB har brutit mot bestämmelserna när det gäller grundläggande förutsättningar för utbildningen samt arbetsplatsförlagt lärande. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

2022-09-15

2022-09-15

X Fredrik Johansson

Fredrik Johansson
Beslutsfattare
Signerat av: Fredrik Johansson

X Henrik Gustavsson

Föredragande
Signerat av: Henrik Gustavsson

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Frida Eek medverkat.